

U I T V O E R I N G S A G E N D A
2 0 2 6 - 2 0 2 7

**Nationaal Instituut voor Historisch Bewustzijn,
Dialoog en Toekomstkracht**

*OVER DE INSTITUTIONELE OPBOUW
EN EERSTE UITVOERING VAN HET
MEERJARENBELEIDSPLAN 2027 - 2030*

**UITVOERINGSAGENDA
2026 - 2027**

WWW.NIHDT.SR
EMAIL: INFO@NIHDT.SR
TELEFOON: 00597 86 60 235

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	5
1. INLEIDING	7
2. DEEL I – HET OPBOUWJAAR	6
2.1 <i>Fundament voor een nationaal kennisinstituut</i>	8
2.2 <i>Eerste publieksprogrammering</i>	9
2.3 <i>Institutionele ontwikkeling en organisatieopbouw</i>	10
2.4 <i>Programma 2026</i>	11
2.5 <i>Resultaten van het opbouwjaar</i>	12
2.6 <i>Tussenbeschouwing</i>	13
3. DEEL II – UITVOERINGSJAAR 2027	15
3.1 <i>Strategische koers 2027</i>	15
4. PROGRAMMA 2027	17
5. BEOOGDE MAATSCHAPPELIJKE RESULTATEN 2027	21
6. MONITORING, EVALUATIE EN VOORUITBLIK 2028	24
7. UITVOERINGSPROJECTEN 2026–2027	25
7.1 <i>Samenwerking met potentiële partners</i>	
7.2 <i>Publieksprogrammering – opbouwjaar 2026</i>	
7.3 <i>Mijlpalenkalender 2027</i>	
7.4 <i>Uitvoeringsprojecten</i>	
8. JAARAGENDA 2027	46
9. SLOTBESCHOUWING	47

STRATEGISCH OVERZICHT

Uitvoeringsagenda 2026–2027

1. MISSIE

Historisch bewustzijn versterken door onderzoek, kennisontwikkeling, erfgoed, educatie en maatschappelijke dialoog, en deze kennis duurzaam verbinden met de ontwikkeling van Suriname.

2. VISIE

Het NIHDT ontwikkelt zich tot het nationale kennis- en samenwerkingsinstituut dat historische kennis toegankelijk maakt, samenwerking faciliteert en bijdraagt aan een sterke nationale kennisinfrastructuur.

3. ZES PROGRAMMALIJNEN

1. ONDERZOEK EN KENNIS-ONTWIKKELING

2. ONDERWIJS EN EDUCATIE

3. ERFGOED EN MUSEALE ONTWIKKELING

4. PUBLIEKS-ACTIVITEITEN EN KENNISDELING

5. DIALOOG EN SAMENLEVING

6. INTERNATIONALE SAMENWERKING

4. ZES STRATEGISCHE DOELEN

Historisch bewustzijn vergroten

Onderwijs en jongeren versterken

Onderzoek en kennisontwikkeling stimuleren

Erfgoed duurzaam versterken en toegankelijk maken

Samenleving en dialoog bevorderen

Internationale samenwerking uitbreiden

5. SAMENWERKING

- Overheid
- Universiteiten
- Erfgoedinstellingen
- Scholen
- Maatschappelijke organisaties
- Internationale partners
- Diaspora

Samen bouwen we aan kennis, verbinding en maatschappelijke ontwikkeling.

6. MONITORING EN ONTWIKKELING

Kennis- en beleidsplan

Jaaraglender

Uitvoering

Monitoring

Evaluatie

Bijsturing

Nieuwe uitvoeringsagenda

De Uitvoeringsagenda 2026–2027 vormt de brug tussen de institutionele opbouw van het NIHDT en de eerste uitvoering van het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030.

Voorwoord

Met trots bieden wij u de uitvoeringsagenda 2026-2027 van het Nationaal Instituut voor Historisch Bewustzijn, Dialoog en Toekomstkracht (NIHDT) aan. Deze agenda markeert een bijzonder moment. In 2026 wordt het instituut formeel opgericht en worden de eerste stappen gezet in de ontwikkeling van een nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut dat zich richt op de geschiedenis van Suriname, het slavernij- en koloniale verleden, de doorwerking daarvan en de betekenis hiervan voor de samenleving van vandaag en morgen.

Het NIHDT wil zich ontwikkelen tot het nationale kennis- en samenwerkingsinstituut op het gebied van historisch bewustzijn, onderzoek, erfgoed, educatie en maatschappelijke dialoog. Daarbij staat niet alleen het ontwikkelen van kennis centraal, maar ook het toegankelijk maken en toepassen ervan ten behoeve van onderwijs, beleid, erfgoed en de samenleving.

Het opbouwjaar 2026 staat in het teken van het creëren van een sterke bestuurlijke en organisatorische basis. Tegelijkertijd worden duurzame samenwerkingsrelaties opgebouwd met overheden, kennisinstellingen, erfgoedorganisaties, maatschappelijke partners en internationale netwerken. Daarmee worden de voorwaarden gecreëerd voor de uitvoering van het Meerjarenbeleidsplan 2027-2030 en de verdere ontwikkeling van het instituut in de jaren daarna.

Deze uitvoeringsagenda vormt geen eindpunt, maar het begin van een langere ontwikkeling. De activiteiten van 2026 leggen het fundament waarop vanaf 2027 de uitvoering van het Meerjarenbeleidsplan 2027-2030 verder wordt uitgebouwd. Daarmee werken wij stap voor stap aan een duurzame nationale kennisinfrastructuur waarin onderzoek, erfgoed, onderwijs, dialoog en internationale samenwerking elkaar versterken.

Het bestuur spreekt zijn waardering uit voor allen die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het NIHDT. In het bijzonder danken wij het NiNsee voor de inhoudelijke betrokkenheid en ondersteuning tijdens de voorbereidingsfase, evenals de leden van de Raad van Toezicht, onze maatschappelijke partners en alle personen en organisaties die hun kennis, ervaring en vertrouwen hebben ingezet om dit instituut mogelijk te maken. Wij zien uit naar de verdere samenwerking bij de uitvoering van onze gezamenlijke ambities.

Wij nodigen overheden, kennisinstellingen, erfgoedorganisaties, maatschappelijke partners, onderzoekers, onderwijsinstellingen en alle geïnteresseerden uit om samen met het NIHDT te bouwen aan een sterke nationale kennisinfrastructuur. Het kennen, begrijpen en doorgeven van onze geschiedenis is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Door onderzoek, kennisdeling, dialoog en samenwerking kan geschiedenis uitgroeien tot een bron van inzicht, verbinding en maatschappelijke ontwikkeling voor huidige en toekomstige generaties.

Namens het bestuur van het NIHDT

Drs. Roline Bottse

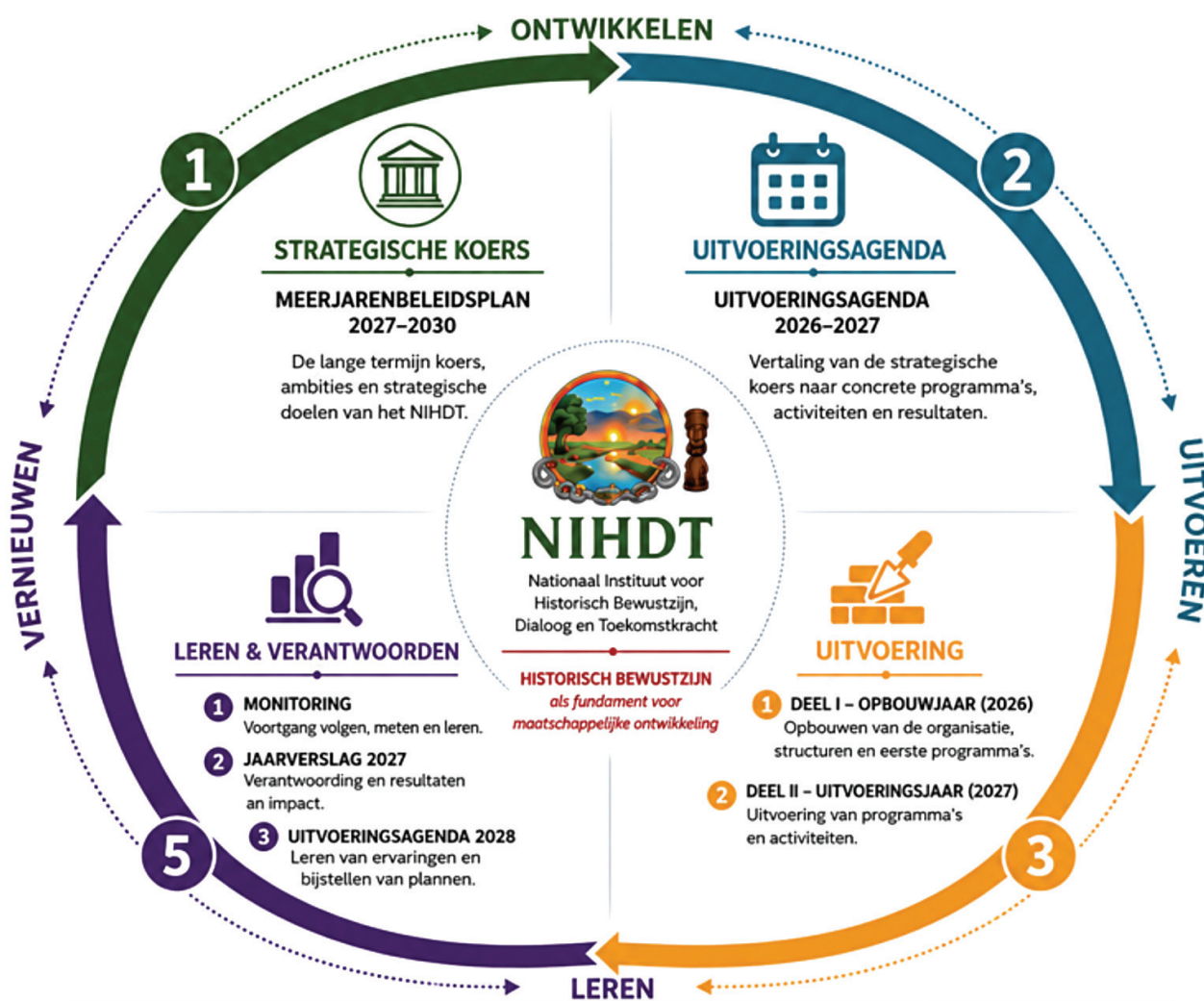
Voorzitter

1. Inleiding

Voor u ligt de uitvoeringsagenda 2026–2027 van de Stichting Nationaal Instituut voor Historisch Bewustzijn, Dialoog en Toekomstkracht (NIHDT). Deze agenda beschrijft de gefaseerde ontwikkeling van het instituut, waarbij 2026 in het teken staat van de formele oprichting en institutionele opbouw en 2027 het eerste volledige uitvoeringsjaar vormt van het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030. Het eerste deel van deze agenda beschrijft het opbouwjaar 2026. Het tweede deel bevat de voorgenomen activiteiten voor 2027, waarin de uitvoering van het meerjarenbeleidsplan centraal staat.

PLANNING- & CONTROLCYCLUS VAN HET NIHDT

Samen bouwen aan historisch bewustzijn en een sterke toekomst

EEN CONTINUE CYCLUS VOOR IMPACT

Het Meerjarenbeleidsplan geeft de strategische koers. De Uitvoeringsagenda vertaalt deze koers naar concrete programma's en activiteiten. Monitoring en evaluatie maken zichtbaar welke resultaten zijn bereikt en vormen de basis voor het jaarverslag en de volgende uitvoeringsagenda. Zo ontwikkelt het NIHDT zich als een lerende organisatie die continu werkt aan kwaliteit, maatschappelijke impact en duurzame kennisontwikkeling.

2. Deel I

Het opbouwjaar

Een instituut krijgt vorm

2026 is het jaar waarin het Nationaal Instituut voor Historisch Bewustzijn, Dialoog en Toekomstkracht (NIHDT) zijn formele en inhoudelijke basis krijgt. In deze opbouwfase worden de bestuurlijke, organisatorische en inhoudelijke voorwaarden gecreëerd om het instituut duurzaam te laten functioneren als nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut.

De nadruk ligt op de inrichting van de organisatie, de ontwikkeling van strategische samenwerkingsverbanden en de eerste publieke activiteiten op het gebied van onderzoek, erfgoed, educatie en maatschappelijke dialoog.

Daarmee wordt niet alleen gebouwd aan een nieuwe organisatie, maar ook aan een duurzame nationale kennisinfrastructuur waarin historische kennis toegankelijk wordt gemaakt en wordt verbonden met onderwijs, beleid en samenleving.

De activiteiten van het opbouwjaar vormen het fundament voor het eerste volledige uitvoeringsjaar in 2027 en markeren het begin van een meerjarige ontwikkeling waarin het NIHDT zich stapsgewijs ontwikkelt tot een gezaghebbend nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut.

Zo wordt geschiedenis niet alleen bewaard en onderzocht, maar ook benut als krachtbron voor de toekomst van Suriname.

2.1 Fundament voor een nationaal kennisinstituut

Een historisch moment

Het jaar 2026 markeert een bijzonder moment in de ontwikkeling van de nationale kennisinfrastructuur van Suriname. Met de formele oprichting van het Nationaal Instituut voor Historisch Bewustzijn, Dialoog en Toekomstkracht (NIHDT) wordt een belangrijke stap gezet naar een duurzame instelling die zich richt op onderzoek, kennisontwikkeling, erfgoed, educatie, maatschappelijke dialoog en internationale samenwerking.

De oprichting van het NIHDT is het resultaat van een ontwikkeling die zich de afgelopen jaren steeds duidelijker heeft afgetekend. Zowel nationaal als internationaal groeit de aandacht voor de geschiedenis van slavernij, kolonialisme en de doorwerking daarvan in de hedendaagse samenleving. Steeds nadrukkelijker wordt onderkend dat duurzaam historisch bewustzijn vraagt om blijvende investeringen in onderzoek, educatie, archieven, erfgoed en publieke kennisontwikkeling. Een belangrijke aanleiding voor de oprichting van het NIHDT vormde de tweede expertmeeting van het NiNsee, die in 2025 in Suriname werd gehouden. Tijdens deze bijeenkomst spraken deelnemers unaniem de wens uit om ook in Suriname te beschikken over een nationaal instituut dat zich structureel bezighoudt met historisch bewustzijn, kennisontwikkeling en maatschappelijke dialoog. Daarmee werd niet alleen de behoefte uitgesproken aan een nieuwe organisatie, maar vooral aan een duurzame kennisinfrastructuur die vanuit Suriname zelf richting geeft aan onderzoek, erfgoed en maatschappelijke ontwikkeling.

De keuze om het instituut in 2026 op te richten sluit bovendien aan bij een aantal belangrijke nationale ontwikkelingen. De door de president uitgeroepen Heritage Month onderstreept het belang van cultureel erfgoed, historische kennis en identiteitsvorming. Daarnaast biedt de nationale reflectie op vijftig jaar onafhankelijkheid van Suriname een uitgelezen moment om stil te staan bij de ontwikkeling van het land, de betekenis van het verleden en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de toekomst.

In deze maatschappelijke context vormt de oprichting van het NIHDT meer dan de start van een nieuwe organisatie. Zij markeert het begin van een duurzame investering in kennis, samenwerking en historisch bewustzijn. Door wetenschappelijk onderzoek, erfgoed, onderwijs, publieke kennisdeling en maatschappelijke dialoog met elkaar te verbinden, wil het instituut bijdragen aan een beter begrip van het verleden en aan een samenleving die op basis van historische kennis bewuste keuzes maakt voor de toekomst. Daarmee vormt 2026 het fundament voor de uitvoering van het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030. De activiteiten van dit opbouwjaar markeren het begin van een duurzame ontwikkelfase waarin het NIHDT zich verder kan ontwikkelen tot een gezaghebbend nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut.

2.2 Eerste publieksprogrammering

Naast de institutionele opbouw is in 2026 met medewerking van het NiNsee een eerste inhoudelijk publieksprogramma van het NIHDT ontwikkeld en in uitvoering genomen. Daarmee werd de ontwikkeling van de organisatie vanaf de start verbonden met zichtbare kennisdeling en maatschappelijke programmering.

Op 2 augustus 2026 vond tijdens Heritage Month de lezing van professor Wayne Modest plaats over Erfgoed als morele infrastructuur. Eveneens vond in augustus de lezing ‘Papa Koenders: Taal, Cultuur en Erfgoed plaats’, verzorgd door drs. Jules Rijssen.

In oktober 2026 volgt een lezing van Bianca Groen-Gallant over de ontwikkeling van het NiNsee van herdenkingsorganisatie naar kennisinstituut en de betekenis daarvan voor de verdere ontwikkeling van het NIHDT.

Deze activiteiten vormen de eerste inhoudelijke programmering van het NIHDT en markeren de overgang van institutionele opbouw naar daadwerkelijke uitvoering. De medewerking van het NiNsee heeft daarbij niet alleen bijgedragen aan de organisatorische opbouw van het instituut, maar ook aan de ontwikkeling en uitvoering van het eerste publieksprogramma.

2.3 Institutionele ontwikkeling en organisatieopbouw

Bouwen aan een duurzaam kennisinstituut

In 2026 krijgt de institutionele inrichting van het NIHDT concreet vorm. In dit eerste werkjaar wordt gewerkt aan een solide bestuurlijke en organisatorische basis voor een nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut dat zich duurzaam richt op historisch bewustzijn, onderzoek, erfgoed, educatie en maatschappelijke dialoog. De organisatieontwikkeling is erop gericht een professionele en onafhankelijke instelling op te bouwen die op transparante wijze wordt bestuurd, duurzame samenwerkingsverbanden kan aangaan en op langere termijn een gezaghebbende rol kan vervullen.

In 2026 ligt de nadruk op:

- de formele oprichting van het NIHDT;
- de installatie van het bestuur en de Raad van Toezicht;
- de inrichting van de governance- en organisatiestructuur;
- het vastleggen van bestuurlijke verantwoordelijkheden en werkafspraken;
- de ontwikkeling van de huisstijl, website en communicatiemiddelen;
- de organisatorische voorbereiding van het Meerjarenbeleidsplan 2027-2030.

Deze werkzaamheden moeten ertoe leiden dat het NIHDT vanaf 2027 beschikt over een professionele organisatie die haar inhoudelijke programma's planmatig kan uitvoeren, partnerschappen duurzaam kan onderhouden en verantwoording kan afleggen over beleid, activiteiten en resultaten. Institutionele opbouw is daarmee geen doel op zich, maar een noodzakelijke voorwaarde voor continuïteit, kwaliteit en maatschappelijke betekenis.

Organisatieontwikkeling en Strategische Partnerschappen

De maatschappelijke vraagstukken waarvoor het NIHDT zich inzet, kunnen niet door één organisatie alleen worden opgepakt. Het NIHDT kiest daarom nadrukkelijk voor samenwerking boven concurrentie.

Doel

In het opbouwjaar 2026 investeert het NIHDT in een sterke organisatorische en relationele basis. Door de ontwikkeling van duurzame samenwerkingsverbanden, een professionele organisatie en heldere governance wordt het fundament gelegd voor de uitvoering van het Meerjarenbeleidsplan.

Activiteiten

- formele kennismakingsbijeenkomsten met strategische partners;
- opbouw van een nationaal kennisnetwerk;
- samenwerkingsovereenkomsten met kennis-, erfgoed- en onderwijsinstellingen;
- inrichting van governance, communicatie en projectorganisatie;
- ontwikkeling van website, huisstijl en kennisplatform.

Beoogd resultaat

Aan het einde van 2026 beschikt het NIHDT over een breed netwerk van strategische partners, een professionele organisatiestructuur en de noodzakelijke organisatorische voorwaarden om vanaf 2027 de inhoudelijke programma's duurzaam uit te voeren.

2.4 Programma 2026

Het programma voor 2026 bestaat uit drie samenhangende onderdelen: institutionele en netwerk-ontwikkeling, kennisdeling en maatschappelijke dialoog, en publieke erfgoedactiviteiten. Gezamenlijk dragen deze activiteiten bij aan meer kennis van en reflectie op het verleden, en het bespreekbaar maken van de betekenis daarvan voor het heden en de toekomst van Suriname. Naast de institutionele en organisatorische opbouw voert het NIHDT in 2026 een eerste publieks-programma uit op het gebied van erfgoed, historisch bewustzijn, kennisontwikkeling en maatschappelijke dialoog. Het programma omvat activiteiten tijdens Heritage Month, lezingen over taal, cultuur, erfgoed en kennisontwikkeling en activiteiten rond vijftig jaar onafhankelijkheid van Suriname. De ervaringen en opbrengsten vormen mede de inhoudelijke basis voor het eerste volledige uitvoeringsjaar in 2027.

Publieke erfgoedactiviteiten en nationale reflectie

In november sluit het NIHDT het programma af met activiteiten rond vijftig jaar onafhankelijkheid van Suriname. Lezingen, een debat en een literatuurexpositie bieden ruimte voor historische reflectie op de ontwikkeling van Suriname sinds 1975. Daarbij staat niet alleen de vraag centraal wat in de afgelopen vijftig jaar is bereikt, maar ook welke lessen uit het verleden richting kunnen geven aan de verdere ontwikkeling van het land. De activiteiten van 2026 geven het NIHDT inhoudelijke zichtbaarheid en bieden ruimte voor de eerste vormen van kennisuitwisseling, dialoog en samenwerking. De ervaringen en opbrengsten uit dit programma worden meegenomen bij de voorbereiding van het eerste volledige uitvoeringsjaar in 2027.

2.5 Resultaten van het opbouwjaar

Beoogde resultaten eind 2026

De activiteiten van het opbouwjaar 2026 zijn gericht op het realiseren van een solide bestuurlijke, organisatorische en inhoudelijke basis voor de verdere ontwikkeling van het NIHDT. De resultaten worden daarom niet uitsluitend afgemeten aan het aantal uitgevoerde activiteiten, maar vooral aan de mate waarin een duurzame organisatie is ingericht, strategische samenwerkingsverbanden zijn opgebouwd en de maatschappelijke positionering van het instituut is versterkt. Aan het einde van 2026 streeft het NIHDT ernaar de volgende resultaten te hebben gerealiseerd:

Institutionele ontwikkeling

- het NIHDT is formeel opgericht en beschikt over een functionerende bestuurlijke organisatie;
- het bestuur en de Raad van Toezicht zijn geïnstalleerd en vervullen hun verantwoordelijkheden;
- de governance-, communicatie- en werkstructuren zijn ingericht;
- de website, huisstijl en externe communicatie zijn ontwikkeld en dragen bij aan de herkenbaarheid van het instituut.

Netwerk en samenwerking

- duurzame samenwerkingsrelaties zijn opgebouwd met nationale en internationale kennisinstellingen, erfgoedorganisaties, overheden en maatschappelijke partners;
- een eerste netwerk van strategische partners is gevormd en vormt de basis voor duurzame samenwerking;
- het NIHDT heeft zich gepositioneerd als een onafhankelijk nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut.

Kennisdeling en maatschappelijke zichtbaarheid

- een reeks publieke lezingen en bijeenkomsten heeft bijgedragen aan kennisuitwisseling, historische reflectie en maatschappelijke dialoog;
- het instituut heeft actief deelgenomen aan Heritage Month en aan de nationale reflectie op vijftig jaar onafhankelijkheid van Suriname;
- het NIHDT heeft zich landelijk gepresenteerd als een herkenbaar platform voor onderzoek, erfgoed, educatie en maatschappelijke dialoog.

Voorbereiding op de uitvoeringsfase

- de organisatorische en inhoudelijke basis is gelegd voor de uitvoering van het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030;
- de eerste onderzoeks-, onderwijs- en erfgoedactiviteiten voor 2027 zijn voorbereid;
- de uitgangspunten voor de Monitor Historisch Bewustzijn Suriname zijn ontwikkeld als voorbereiding op de eerste landelijke nulmeting onder middelbare scholieren.

Met het realiseren van deze resultaten kan het opbouwjaar 2026 succesvol worden afgerond. Het NIHDT beschikt daarmee aan het einde van het opbouwjaar over de bestuurlijke, organisatorische en inhoudelijke voorwaarden om vanaf 2027 uitvoering te geven aan het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030.

2.6 Tussenbeschouwing

Met de afronding van het opbouwjaar beschikt het NIHDT over de bestuurlijke, organisatorische | en inhoudelijke basis om uitvoering te geven aan het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030. In Deel II staat daarom niet langer de opbouw van het instituut centraal, maar de uitvoering van de strategische programmalijnen.

Strategische samenhang

*Zes programmalijnen die samen bouwen aan historisch bewustzijn
en een sterke toekomst voor Suriname*

3. Deel II

Uitvoeringsjaar 2027

Van opbouw naar maatschappelijke uitvoering

In 2027 begint voor het NIHDT de eerste volledige uitvoeringsfase. De strategische ambities uit het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030 worden vertaald naar concrete programma's op het gebied van onderzoek, onderwijs, erfgoed, publieksactiviteiten, maatschappelijke dialoog en internationale samenwerking.

Door deze programmalijnen met elkaar te verbinden, wil het NIHDT historische kennis niet alleen ontwikkelen en ontsluiten, maar ook toepassen ten behoeve van onderwijs, beleid, erfgoed en de samenleving.

Het tweede deel van deze uitvoeringsagenda beschrijft de strategische koers voor 2027, de voorgenomen programma's, de beoogde resultaten en de wijze waarop de voortgang wordt gemonitord en geëvalueerd. Daarmee wordt zichtbaar hoe het NIHDT stap voor stap uitgroeit tot een gezaghebbend nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut dat bijdraagt aan historisch bewustzijn, maatschappelijke verbondenheid en de duurzame ontwikkeling van Suriname.

Zo wordt geschiedenis niet alleen herinnerd, maar ook omgezet in kennis, samenwerking en maatschappelijke vooruitgang.

3.1. Strategische koers 2027

Van institutionele opbouw naar maatschappelijke uitvoering

Met de afronding van het opbouwjaar 2026 begint voor het NIHDT de eerste volledige uitvoeringsfase van het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030. De nadruk verschuift van institutionele opbouw naar maatschappelijke uitvoering. De zes programmalijnen vormen het uitvoeringskader waarmee het NIHDT bijdraagt aan de realisatie van de zes strategische doelen uit het meerjarenbeleidsplan 2027-2030. De uitvoering is gericht op drie samenhangende ambities:

- versterking van de nationale kennisinfrastructuur;
- vergroting van het historisch bewustzijn;
- maatschappelijke impact door duurzame samenwerking.

Het NIHDT is zich ervan bewust dat het programma voor 2027 ambitieus is. Juist in deze eerste uitvoeringsfase acht het instituut het van belang om zichtbaar en inhoudelijk betekenisvol van start te gaan en op verschillende programmalijnen concrete resultaten te realiseren. De uitvoering vindt daarom gefaseerd plaats en is mede afhankelijk van beschikbare capaciteit, financiering en samenwerking met partners. Waar nodig worden prioriteiten gesteld en activiteiten in tempo

of omvang aangepast, zonder de strategische koers uit het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030 uit het oog te verliezen.

De zes programmalijnen

De uitvoering van het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030 is georganiseerd langs zes samenhangende programmalijnen. Gezamenlijk vormen zij het inhoudelijke kader voor alle programma's, projecten en activiteiten van het NIHDT.

1. Onderzoek en kennisontwikkeling
2. Onderwijs en educatie
3. Erfgoed en museale ontwikkeling
4. Publieksactiviteiten en kennisdeling
5. Dialoog en samenleving
6. Internationale samenwerking

Strategische uitgangspunten

Bij de uitvoering van de programmalijnen hanteert het NIHDT de volgende uitgangspunten:

- maatschappelijke relevantie;
- wetenschappelijke kwaliteit;
- duurzame samenwerking;
- brede toegankelijkheid van kennis;
- verbinding tussen onderzoek, erfgoed, onderwijs en samenleving;
- nationale verankering met internationale oriëntatie.

4. Programma 2027

De strategische koers uit hoofdstuk 3 wordt in 2027 uitgevoerd langs zes programmalijnen. Per programmalijn zijn het doel, de belangrijkste activiteiten en de beoogde resultaten beschreven.

4.1 Onderzoek en kennisontwikkeling

Doel

Het versterken van de nationale onderzoeks- en kennisinfrastructuur en het stimuleren van wetenschappelijk en toegepast onderzoek naar de geschiedenis van Suriname, het slavernij- en koloniale verleden en de doorwerking daarvan.

Activiteiten

In 2027 worden binnen deze programmalijn onder meer uitgevoerd: de Monitor Historisch Bewustzijn Suriname, de Nationale Kennisagenda Historisch Bewustzijn, onderzoeksprojecten met kennisinstellingen, een fellowshipprogramma voor jonge onderzoekers en kennisbijeenkomsten.

Beoogd resultaat

Een beter verbonden onderzoeksveld, nieuwe kennisproducten, meer samenwerking tussen onderzoekers en instellingen en een sterkere benutting van historische kennis voor onderwijs, erfgoed, beleid en samenleving.

4.2 Onderwijs en educatie

Doel

Historische kennis duurzaam verankeren in het onderwijs en leerkrachten, studenten en leerlingen ondersteunen bij het begrijpen en bespreken van de geschiedenis van Suriname.

Activiteiten

In 2027 richt deze programmalijn zich op deskundigheidsbevordering van leerkrachten, ontwikkeling van educatief materiaal, samenwerking met onderwijsinstellingen en de uitvoering van het Leerkrachtenatelier Historisch Bewustzijn.

Beoogd resultaat

Meer bruikbaar lesmateriaal, beter toegeruste onderwijsprofessionals en een sterkere plaats voor Surinaamse geschiedenis en historische reflectie binnen het onderwijs.

4.3 Erfgoed en museale ontwikkeling

Doel

Materieel en immaterieel erfgoed documenteren, behouden, ontsluiten en maatschappelijk betekenisvol maken.

Activiteiten

In 2027 richt deze programmalijn zich op documentatie en ontsluiting van materieel en immaterieel erfgoed, oral history, digitalisering, samenwerking met erfgoedinstellingen en de uitvoering van *Famiriman Tori*.

Beoogd resultaat

Beter gedocumenteerd en toegankelijk erfgoed, meer betrokkenheid van gemeenschappen en een grotere waardering voor de historische en culturele rijkdom van Suriname.

4.4 Publieksactiviteiten en kennisdeling

Doel

Het NIHDT wil historische kennis toegankelijk maken voor een breed publiek en de maatschappelijke betrokkenheid bij de geschiedenis vergroten door ontmoeting, dialoog en kennisuitwisseling. De programmalijn verbindt wetenschap, erfgoed en gemeenschapskennis en vertaalt deze naar publieksgerichte activiteiten die mensen actief betrekken bij de geschiedenis, identiteit en ontwikkeling van Suriname.

Activiteiten

In 2027 omvat deze programmalijn onder meer Heritage Month, openbare lezingen en debatten, publieksproducties, de jaarlijkse NIHDT-lezing Historisch Bewustzijn en tentoonstellingen. Binnen deze programmalijn ontwikkelt het NIHDT daarnaast twee herkenbare landelijke publieksprogramma's: de Grote Geschiedenisquiz van Suriname voor middelbare scholen en het storytellingprogramma Anansi Vertelt Suriname voor jongeren. Beide programma's verbinden historische kennis met eigentijdse media, actieve jongerenparticipatie en een breed publieksbereik.

Beoogd resultaat

De programmalijn vergroot de toegankelijkheid van historische kennis, versterkt de maatschappelijke betrokkenheid bij de geschiedenis en culturele diversiteit van Suriname en verbindt onderzoek, erfgoed, onderwijs en samenleving. Door een gevarieerd publieksprogramma bereikt het NIHDT verschillende doelgroepen, stimuleert het historische inzicht en de dialoog tussen generaties en gemeenschappen en vergroot het zijn zichtbaarheid als nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut. Opgebouwde kennis en ervaringen worden waar mogelijk digitaal ontsloten en duurzaam beschikbaar gesteld voor onderwijs, onderzoek en toekomstige publieksactiviteiten.

4.5 Dialoog en samenleving

Doel

Het NIHDT wil historische kennis verbinden met maatschappelijke ontmoeting, wederzijds begrip en samenwerking. Door ruimte te creëren voor dialoog tussen verschillende generaties, gemeenschappen en organisaties draagt deze programmalijn bij aan sociale cohesie, gedeeld historisch besef en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de toekomst van Suriname.

Activiteiten

In 2027 richt deze programmalijn zich op dialoogbijeenkomsten in districten en gemeenschappen, jongerenactiviteiten, rondetafelgesprekken over maatschappelijke vraagstukken, de Nationale Reflectiebijeenkomst 1 juli, samenwerking met maatschappelijke organisaties en het jaarlijkse Ketu Koti-symposium.

Beoogd resultaat

De programmalijn versterkt de dialoog tussen verschillende groepen in de Surinaamse samenleving en stimuleert een cultuur van ontmoeting, samenwerking en wederzijds respect. Door historische kennis te verbinden met actuele vraagstukken ontstaat meer begrip voor de gezamenlijke geschiedenis en de culturele diversiteit van Suriname.

Daarnaast draagt de programmalijn bij aan sterkere netwerken tussen gemeenschappen, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en overheden. Daarmee ondersteunt zij de ontwikkeling van sociale cohesie, democratisch burgerschap en maatschappelijke herstelkracht.

4.6 Internationale samenwerking

Doel

Het NIHDT wil Suriname versterken als een actieve en gelijkwaardige partner binnen regionale en internationale kennisnetwerken. Door duurzame samenwerking met universiteiten, kennisinstituten, musea, archieven, erfgoedorganisaties en maatschappelijke partners draagt deze programmalijn bij aan kennisuitwisseling, gezamenlijke programma's, capaciteitsontwikkeling en de verdere uitbouw van de nationale kennisinfrastructuur.

Activiteiten

In 2027 richt deze programmalijn zich op verdieping van de samenwerking met het NiNsee, universiteiten en andere regionale en internationale kennispartners, gezamenlijke onderzoeks- en erfgoedprojecten, kennisuitwisseling en de ontsluiting van Surinaamse historische bronnen en collecties in het buitenland.

Beoogd resultaat

De programmalijn leidt tot duurzame en inhoudelijk sterke internationale partnerschappen die bijdragen aan nieuwe onderzoeksprojecten, kennisuitwisseling, deskundigheidsbevordering en een betere toegankelijkheid van historische bronnen en erfgoedcollecties.

Daarnaast versterkt zij de internationale zichtbaarheid van in Suriname ontwikkelde kennis en vergroot zij de mogelijkheden voor Surinaamse onderzoekers, studenten en erfgoedprofessionals om deel te nemen aan internationale programma's en netwerken.

4.7 Samenhang tussen de programmalijnen

De zes programmalijnen versterken elkaar en dragen gezamenlijk bij aan de missie van het NIHDT. Onderzoek levert nieuwe kennis op, educatie draagt deze kennis over aan volgende generaties, erfgoed maakt de geschiedenis zichtbaar en beleefbaar, publieksactiviteiten vergroten de maatschappelijke betrokkenheid, dialoog verbindt verschillende perspectieven en internationale samenwerking versterkt de kwaliteit en reikwijdte van het werk. Zo wordt stap voor stap gebouwd aan een duurzame nationale kennisinfrastructuur waarin kennis van het verleden wordt ontwikkeld, gedeeld en benut voor onderwijs, maatschappelijke ontwikkeling en de toekomst van Suriname.

5. Beoogde maatschappelijke resultaten 2027

5.1 Beoogde resultaten eind 2027

Het jaar 2027 vormt het eerste volledige uitvoeringsjaar van het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030. De zes programmalijnen moeten gezamenlijk leiden tot zichtbare resultaten op het gebied van kennisontwikkeling, historisch bewustzijn, erfgoed, onderwijs, maatschappelijke samenwerking en institutionele versterking. Daarbij wordt de voortgang niet alleen beoordeeld op het aantal uitgevoerde activiteiten, maar vooral op de maatschappelijke waarde die daarmee wordt gerealiseerd. Onderzoek levert nieuwe kennis op, onderwijs draagt deze over, erfgoed maakt de geschiedenis zichtbaar, publieksactiviteiten vergroten de betrokkenheid, dialoog verbindt verschillende perspectieven en internationale samenwerking versterkt de kwaliteit en reikwijdte van het werk. Zo dragen de programmalijnen gezamenlijk bij aan maatschappelijke verbondenheid en de verdere ontwikkeling van de nationale kennisinfrastructuur. Deze resultaten vormen de basis voor monitoring, jaarlijkse verantwoording en verdere beleidsontwikkeling.

5.2 Onderzoek en kennisontwikkeling

- de ontwikkeling van de Nationale Kennisagenda Historisch Bewustzijn is gestart en de belangrijkste vragen, kennislacunes en prioriteiten zijn geïnventariseerd;
- de eerste Monitor Historisch Bewustzijn Suriname is uitgevoerd en vormt de nulmeting voor toekomstig onderzoek;
- nieuwe onderzoeksprojecten zijn gestart in samenwerking met nationale en internationale kennisinstellingen;
- essays, onderzoeksrapporten en andere publicaties hebben bijgedragen aan de ontwikkeling en verspreiding van historische kennis;
- een netwerk van onderzoekers en fellows is opgebouwd.

5.3 Onderwijs en educatie

- onderwijsinstellingen zijn actief betrokken bij de programma's van het NIHDT;
- educatief materiaal is ontwikkeld en beschikbaar gesteld voor scholen en organisaties;
- docenten en onderwijsprofessionals zijn ondersteund met kennisbijeenkomsten en trainingen;
- Surinaamse geschiedenis en historische reflectie hebben een zichtbare plaats gekregen binnen onderwijsactiviteiten.

5.4 Erfgoed en museale ontwikkeling

- erfgoedactiviteiten hebben geleid tot een grotere maatschappelijke waardering voor het cultureel en historisch erfgoed van Suriname;
- historische bronnen en erfgoedcollecties zijn beter gedocumenteerd en toegankelijk gemaakt;

5.5 Publieksactiviteiten en kennisdeling

- publieksactiviteiten, lezingen, debatten en tentoonstellingen hebben verschillende doelgroepen bereikt;
- de Grote Geschiedenisquiz van Suriname en Anansi Vertelt Suriname hebben jongeren actief betrokken bij geschiedenis en erfgoed;
- digitale communicatie en kennisdeling hebben de landelijke zichtbaarheid en toegankelijkheid van historische kennis versterkt;
- het NIHDT heeft zich verder ontwikkeld als herkenbaar platform voor publieke kennisdeling en historisch bewustzijn.

5.6 Dialoog en samenleving

- dialoogactiviteiten hebben verschillende gemeenschappen, generaties en maatschappelijke organisaties met elkaar in gesprek gebracht;
- jongeren en gemeenschappen zijn actief betrokken bij programma's rond geschiedenis, erfgoed en maatschappelijke vraagstukken;
- maatschappelijke dialoog heeft bijgedragen aan wederzijds begrip, samenwerking en maatschappelijke verbondenheid;
- duurzame samenwerkingsrelaties met maatschappelijke organisaties, overheden en gemeenschappen zijn verder uitgebouwd.

5.7 Internationale samenwerking

- de samenwerking met internationale kennis- en erfgoedinstellingen is verder geïntensiveerd;
- gezamenlijke onderzoeks-, educatie- en erfgoedprojecten zijn ontwikkeld;
- het NIHDT heeft zijn positie als Surinaamse kennispartner binnen internationale netwerken verder versterkt.

5.8 Organisatieontwikkeling

- de bestuurlijke en organisatorische structuur van het NIHDT is verder geprofessionaliseerd;
- de interne werk-, project- en verantwoordingsprocessen zijn verder ingericht;
- de financiële en organisatorische basis voor duurzame uitvoering van de programmalijnen is versterkt;
- de netwerk- en partnerstructuur van het NIHDT is verder uitgebouwd.

5.9 Naar een duurzame maatschappelijke impact

De resultaten van 2027 vormen meer dan de afronding van een uitvoeringsjaar. Zij markeren de overgang van institutionele opbouw naar een fase waarin het NIHDT zich ontwikkelt tot een gezaghebbend nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut. Door onderzoek, onderwijs, erfgoed, publieksactiviteiten en maatschappelijke dialoog met elkaar te verbinden, wordt stap voor stap gebouwd aan een duurzame nationale kennisinfrastructuur die historisch bewustzijn vergroot, maatschappelijke verbondenheid versterkt en bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van Suriname.

6. Monitoring, evaluatie en vooruitblik 2028

6.1 Van uitvoering naar verdere ontwikkeling

Met de uitvoering van de uitvoeringsagenda 2026–2027 wordt een belangrijke fase in de ontwikkeling van het NIHDT afgesloten. Tegelijkertijd vormt deze afronding het vertrekpunt voor de volgende stap in de uitvoering van het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030. Het instituut ziet monitoring en evaluatie daarom niet uitsluitend als een verantwoordingsinstrument, maar ook als een middel om te leren, kwaliteit te verbeteren en de maatschappelijke impact van zijn werkzaamheden verder te vergroten.

Gedurende het jaar worden de voortgang en de resultaten van de programma's systematisch gevolgd. Daarbij wordt aandacht besteed aan de uitvoering van activiteiten, de kwaliteit van de samenwerking met partners, de doelmatigheid van de organisatie en de maatschappelijke betekenis van de bereikte resultaten. De uitkomsten van deze monitoring vormen de basis voor de jaarlijkse evaluatie en voor eventuele bijstellingen van beleid, programma's en werkwijzen.

De evaluatie van 2027 richt zich onder meer op de mate waarin de strategische doelstellingen van het Meerjarenbeleidsplan zijn gerealiseerd, de ontwikkeling van de nationale kennisinfrastructuur, de kwaliteit van de onderzoeks- en educatieprogramma's, de versterking van erfgoed en historisch bewustzijn en de maatschappelijke en internationale positionering van het NIHDT. De bevindingen worden verwerkt in het jaarverslag en gebruikt bij de voorbereiding van de uitvoeringsagenda 2028. Daarmee ontstaat een continue beleidscyclus waarin plannen, uitvoeren, monitoren, evalueren en bijsturen elkaar versterken. Op deze wijze blijft het NIHDT zich ontwikkelen als een lerende organisatie die transparant verantwoording aflegt, inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen en blijvend investeert in kwaliteit en samenwerking.

6.2 Vooruitblik 2028

In 2028 wordt voortgebouwd op de resultaten van het eerste uitvoeringsjaar. De nadruk zal liggen op de verdere versterking van onderzoek, onderwijs, erfgoed, publieksactiviteiten, maatschappelijke dialoog en internationale samenwerking. Daarnaast wordt gewerkt aan de verdere uitbouw van de nationale kennisinfrastructuur en de verdieping van strategische partnerschappen, zodat het NIHDT zijn rol als nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut verder kan versterken.

Zo bouwt het NIHDT stap voor stap aan een duurzame nationale kennisinfrastructuur waarin historisch bewustzijn, kennisontwikkeling en maatschappelijke verbondenheid blijvend bijdragen aan de ontwikkeling van Suriname.

7. Uitvoeringsprojecten 2026–2027

Van strategie naar uitvoering

Met de oprichting van het NIHDT is een belangrijke eerste stap gezet in de ontwikkeling van een nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut voor historisch bewustzijn, dialoog en toekomstkracht. Het Meerjarenbeleidsplan 2027–2030 beschrijft de strategische koers van het instituut; de onderstaande projecten vormen de eerste concrete uitvoering daarvan.

De projecten zijn ontwikkeld vanuit de zes programmalijnen van het NIHDT: Onderzoek en kennisontwikkeling, Onderwijs en educatie, Erfgoed en museale ontwikkeling, Publieksactiviteiten en kennisdeling, Dialoog en samenleving en Internationale samenwerking. Gezamenlijk versterken zij de nationale kennisinfrastructuur en bevorderen zij historische kennis, cultureel erfgoed en maatschappelijke dialoog.

Planning- en controlcyclus

De projecten vormen één samenhangend programma waarin onderzoek leidt tot nieuwe kennis, erfgoed toegankelijk wordt gemaakt, onderwijs wordt versterkt, maatschappelijke dialoog wordt gestimuleerd en nationale en internationale samenwerking wordt uitgebouwd. Zo wordt historisch bewustzijn verbonden met actuele maatschappelijke vraagstukken en toekomstgerichte ontwikkeling.

De uitvoeringsagenda kent een tweeledig karakter. Een deel van de activiteiten is gericht op de verdere ontwikkeling van het NIHDT als kennis- en samenwerkingsinstituut; een ander deel omvat inhoudelijke projecten op het gebied van onderzoek, erfgoed, onderwijs, publieksgeschiedenis en dialoog. Samen leggen zij het fundament voor de verdere ontwikkeling van het instituut en zijn maatschappelijke opdracht.

Alle projecten zijn uitgewerkt volgens een vaste opzet: doel, waarom, aanpak en beoogd resultaat. Zo wordt zichtbaar wat het NIHDT wil bereiken, waarom een activiteit nodig is en welke bijdrage zij levert aan de samenleving.

Deze uitvoeringsagenda is daarmee meer dan een activiteitenoverzicht. Zij vormt de eerste concrete stap in de uitvoering van de langetermijnambitie van het NIHDT: het versterken van historisch bewustzijn als fundament voor maatschappelijke ontwikkeling, cultureel zelfbewustzijn, democratisch burgerschap en toekomstkracht.

7.1 Samenwerking met potentiële partners

De uitvoering van de projecten vraagt om samenwerking met overheden, kennis- en onderwijsinstellingen, archieven, musea, erfgoedorganisaties, maatschappelijke en culturele organisaties, gemeenschappen, het bedrijfsleven, fondsen, de Surinaamse diaspora en regionale en internationale kennispartners.

Bij de voorbereiding van ieder project verkent het NIHDT welke organisaties vanuit hun eigen opdracht, deskundigheid en mogelijkheden een passende bijdrage kunnen leveren. De vermelding van partnercategorieën in deze uitvoeringsagenda houdt daarom geen formele betrokkenheid of toezegging in. Samenwerking komt tot stand na overleg en wordt, waar nodig, vastgelegd in afspraken over rollen, verantwoordelijkheden, financiering en resultaten.

Het NIHDT kiest daarbij voor samenwerking vanuit een gedeelde maatschappelijke opgave. Het wil bestaande deskundigheid en initiatieven verbinden en versterken, met respect voor de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van iedere organisatie. Daarom wordt per activiteit bepaald welke partners vanuit hun expertise aan de uitvoering kunnen bijdragen.

7.2 Publieksprogrammering – opbouwjaar 2026

Deze publieksprogrammering van het NIHDT in 2026 is mede gerealiseerd met ondersteuning en medewerking van het NiNsee en vormt onderdeel van het institutionele opbouwjaar.

Status	Publieksactiviteit	Periode
uitgevoerd	<i>Erfgoed als morele infrastructuur, door prof. Wayne Modest</i>	Augustus
gepland	<i>Papa Koenders: Taal, cultuur en historisch bewustzijn, door drs. Jules Rijssen</i>	Augustus
gepland	Netwerkbijeenkomsten met strategische partners	september
gepland	<i>Van herdenkingsorganisatie naar kennisinstituut, door Bianca Groen-Gallant</i>	oktober

7.3 Mijlpalenkalender 2027

Periode	Belangrijkste mijlpalen	Programmaliijn
Januari-februari	<i>Netwerkbijeenkomsten met strategische partners</i>	Organisatieontwikkeling
Januari-februari	NIHDT-lezing Historisch Bewustzijn	Publieksactiviteit
Februari-april	<i>Start verkenning Nationale Kennisagenda Historisch Bewustzijn</i>	Onderzoek
Maart-mei	<i>Vorbereiding Monitor Historisch Bewustzijn Suriname</i>	Onderzoek
Juni	<i>De waardigheid van herdenken</i>	Dialogo
Juli	<i>Keti Koti Symposium</i>	Dialogo
Augustus	<i>Heritage Month-programma en erfgoedexpositie Famiriman Tori</i>	Erfgoed / Publieksactiviteit
Augustus	<i>De Grote Geschiedenisquiz van Suriname</i>	Publieksactiviteit/ Onderwijs
Augustus	<i>Lezing: Grondenrechten</i>	Publieksactiviteit / Dialogo
Sept/Nov	<i>Leerkrachtenatelier Historisch Bewustzijn</i>	Onderwijs
Okt-Nov	<i>Verkenning Nationale Canon van Suriname</i>	Onderzoek / Erfgoed
Door- Q3-Q4	<i>Anansi vertelt Suriname – jongeren en storytelling</i>	Publieksactiviteit / Dialogo
December	<i>Evaluatie en voorbereiding Uitvoeringsagenda 2028</i>	Planning & Control

7.4 Uitvoeringsprojecten

7.4.1 Monitor Historisch Bewustzijn Suriname

Doel

Het NIHDT ontwikkelt de Monitor Historisch Bewustzijn Suriname als een periodiek onderzoeks-instrument waarmee de ontwikkeling van historisch bewustzijn onder verschillende groepen binnen de Surinaamse samenleving systematisch kan worden gevolgd. De eerste nulmeting richt zich op leerlingen in het voortgezet onderwijs en vormt de eerste fase van een monitor die in latere jaren naar andere doelgroepen kan worden uitgebreid.

Waarom?

Historisch bewustzijn is van betekenis voor burgerschap, maatschappelijke verbondenheid, cultureel zelfbewustzijn en nationale identiteitsvorming. Toch is in Suriname nog weinig systematische kennis beschikbaar over de mate waarin verschillende groepen de geschiedenis van het land kennen, hoe zij deze waarderen en welke rol onderwijs, erfgoed, media, familiegeschiedenis en gemeenschapskennis daarbij spelen.

Zonder betrouwbare gegevens is het moeilijk vast te stellen waar kennislacunes bestaan en in hoeverre investeringen in onderwijs, onderzoek, erfgoed, publieksgeschiedenis en maatschappelijke dialoog daadwerkelijk bijdragen aan de ontwikkeling van historisch bewustzijn.

De monitor voorziet daarom in een structurele kennisbasis voor beleid, onderwijs, wetenschap, erfgoedinstellingen en organisaties uit de samenleving.

Aanpak

De monitor wordt ontwikkeld als een periodiek en wetenschappelijk onderbouwd onderzoek.

In de eerste fase wordt een meetinstrument ontworpen met aandacht voor onder meer:

- kennis van belangrijke personen, gebeurtenissen en ontwikkelingen uit de geschiedenis van Suriname;
- de beleving en waardering van het nationale verleden;
- opvattingen over erfgoed, identiteit, burgerschap en verbondenheid;
- kennis van het slavernij- en koloniale verleden en andere belangrijke perioden;
- de invloed van onderwijs, media, familie verhalen en gemeenschapskennis;
- verschillen tussen leeftijdsgroepen, opleidingsniveaus en maatschappelijke groepen.

De eerste nulmeting wordt landelijk uitgevoerd onder leerlingen in het voortgezet onderwijs. In latere metingen kan de doelgroep worden uitgebreid naar docenten, studenten, volwassenen, gemeenschappen en de Surinaamse diaspora.

Op basis van opeenvolgende metingen wordt onderzocht hoe de monitor stapsgewijs kan uitgroeien tot de Historisch Bewustzijn Index Suriname (HBI-S). Deze index brengt verschillende

indicatoren van historische kennis, betrokkenheid, waardering en toepassing samen in een herkenbaar nationaal meetinstrument. De methodiek en indicatoren worden in samenwerking met wetenschappelijke en statistische partners ontwikkeld en periodiek getoetst.

Beoogd resultaat

Met de Monitor Historisch Bewustzijn Suriname beschikt het land over een wetenschappelijk onderbouwd instrument om ontwikkelingen in historisch bewustzijn systematisch te volgen. De resultaten bieden inzicht in bestaande kennis, kennislacunes, maatschappelijke betrokkenheid en de invloed van onderwijs, erfgoed en publieksactiviteiten. De uitkomsten worden gepubliceerd in een toegankelijk monitorrapport en beschikbaar gesteld aan overheid, onderwijsinstellingen, onderzoekers, erfgoedorganisaties en andere partners. Zij ondersteunen beleidsvorming, programmaontwikkeling en de periodieke evaluatie van onderwijs-, onderzoeks- en erfgoedinitiatieven.

Op termijn groeit de monitor uit tot de Historisch Bewustzijn Index Suriname (HBI-S), met een herkenbare naam en een eigen methodologische identiteit. Een twee- of driejaarlijkse publicatie van deze index kan uitgroeien tot een gezaghebbend nationaal referentiepunt voor de ontwikkeling van historisch bewustzijn. Daarmee krijgt het NIHDT een onderscheidende positie als kennisinstituut binnen Suriname en mogelijk ook binnen de Caribische regio.

De monitor en de toekomstige index vormen zo een blijvende pijler van de nationale kennisinfrastructuur en dragen bij aan beter onderbouwd beleid, gerichte kennisontwikkeling en een duurzame versterking van historisch bewustzijn in Suriname.

7.4.2 Nationale Kennisagenda Historisch Bewustzijn

Doel

Het NIHDT ontwikkelt in de periode 2027–2028, in nauwe samenwerking met de Anton de Kom Universiteit van Suriname en andere kennisinstellingen, de Nationale Kennisagenda Historisch Bewustzijn (NKHB). Doel is een breed gedragen strategisch kader te ontwikkelen dat richting geeft aan onderzoek, erfgoed, archieven, onderwijs, publieksgeschiedenis en kennisontwikkeling in Suriname.

Waarom?

Suriname beschikt over veel kennis die aanwezig is bij universiteiten, archieven, musea, erfgoed-instellingen, onderzoekers en gemeenschappen. Deze kennis is echter nog onvoldoende met elkaar verbonden en wordt niet altijd optimaal benut voor onderwijs, beleid, erfgoedontwikkeling en de samenleving.

De Nationale Kennisagenda Historisch Bewustzijn bouwt voort op de door de Anton de Kom Universiteit van Suriname ontwikkelde ‘Kennis- en onderzoeksagenda slavernij en doorwerking in meerstemmig perspectief.’ Het NIHDT verbindt deze onderzoeksagenda met bredere

kennisvragen op het gebied van de geschiedenis van Suriname, historisch bewustzijn, erfgoed, archieven, onderwijs en publieksgeschiedenis.

De kennisagenda brengt wetenschappelijke inzichten, gemeenschapskennis en maatschappelijke behoeften samen. Zij helpt kennislacunes in kaart te brengen, onderzoeksprioriteiten te formuleren en samenwerking tussen kennisinstellingen, erfgoedorganisaties en maatschappelijke partners te versterken. Daarmee ontstaat een gezamenlijk kader dat richting geeft aan toekomstige onderzoeksprogramma's, erfgoedprojecten, educatieve initiatieven en internationale samenwerking.

Aanpak

De Nationale Kennisagenda Historisch Bewustzijn wordt ontwikkeld als een gezamenlijk en gefaseerd traject onder regie van het NIHDT, in nauwe samenwerking met de Anton de Kom Universiteit van Suriname en andere kennispartners. Het proces begint met een inventarisatie van bestaande onderzoeksprogramma's, kennisagenda's, erfgoedinitiatieven en maatschappelijke kennisbehoeften.

Vervolgens worden expertbijeenkomsten en consultaties georganiseerd met onderzoekers, onderwijsinstellingen, erfgoedorganisaties, archieven, overheden, vertegenwoordigers van gemeenschappen en de Surinaamse diaspora. Tijdens deze bijeenkomsten worden bestaande kennis, kennislacunes en toekomstige onderzoeksvragen in kaart gebracht en gezamenlijk geprioriteerd. Op basis van deze consultaties wordt een concept-Nationale Kennisagenda opgesteld, waarin strategische onderzoeksthema's, kennisvragen, samenwerkingsmogelijkheden en ontwikkel-prioriteiten voor de komende jaren worden uitgewerkt. Na een brede consultatieronde wordt de kennisagenda vastgesteld en gepubliceerd als richtinggevend kader voor onderzoek, erfgoed, onderwijs, publieksgeschiedenis en internationale samenwerking.

De kennisagenda is nadrukkelijk geen statisch document, maar een dynamisch instrument dat periodiek wordt geëvalueerd en geactualiseerd op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten, maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende kennisbehoeften.

Beoogd resultaat eind 2027

De eerste contouren van de Nationale Kennisagenda Historisch Bewustzijn zijn vastgesteld, prioritaire kennis- en onderzoeksthema's zijn benoemd en een structureel samenwerkingsverband tussen kennisinstellingen is in ontwikkeling.

Beoogd eindresultaat 2028

Suriname beschikt over een breed gedragen Nationale Kennisagenda Historisch Bewustzijn die richting geeft aan toekomstige kennisontwikkeling en samenwerking.

Dat maakt het project veel beter meetbaar binnen een Uitvoeringsagenda 2026–2027.

7.4.3 Verkenning en draagvlakvorming Nationale Canon van Suriname

Doel

Het NIHDT start in 2027 een verkenning naar de ontwikkeling van een Nationale Canon van Suriname (NCS). Doel is om, samen met overheid, wetenschap, onderwijs, erfgoedinstellingen en vertegenwoordigers van verschillende gemeenschappen, te komen tot een breed gedragen referentiekader waarin de belangrijkste gebeurtenissen, personen, plaatsen, voorwerpen en verhalen uit de geschiedenis van Suriname samenkomen.

Waarom?

Welke gebeurtenissen, personen, plaatsen, voorwerpen en verhalen vertellen samen het verhaal van Suriname? Welke kennis zou iedere Surinamer, maar ook iedereen die het land beter wil leren kennen, moeten hebben om de geschiedenis, de identiteit en de ontwikkeling van het land goed te begrijpen? Deze vragen vormen het uitgangspunt voor de ontwikkeling van een Nationale Canon van Suriname.

Een canon is geen geschiedenisboek en ook geen volledige beschrijving van alles wat zich in het verleden heeft afgespeeld. Het is een zorgvuldig samengestelde selectie van belangrijke historische gebeurtenissen, personen, plaatsen, voorwerpen en ontwikkelingen die samen een toegankelijk en samenhangend overzicht bieden van de geschiedenis van een land. Elk onderwerp wordt uitgewerkt in een zogenoemd canonvenster: een kort en begrijpelijk verhaal waarin de historische betekenis wordt toegelicht en verbonden met andere perioden en ontwikkelingen. Canonvensters kunnen bijvoorbeeld gaan over de afschaffing van de slavernij en de periode van het Staatstoezicht (1863–1873), Anton de Kom, het inheemse verzet, de vredesverdragen met de marrons, de komst van de eerste contractarbeiders en de Boeroes, de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 of de Brokopondo-overeenkomst. Samen geven deze vensters een meerstemmig beeld van de geschiedenis van Suriname, waarin ruimte is voor verschillende perspectieven en de rijke culturele diversiteit van het land.

De Nationale Canon van Suriname is nadrukkelijk geen afgesloten geschiedverhaal en evenmin een lijst van onbetwistbare feiten. Zij is bedoeld als een breed gedragen referentiekader dat de veelzijdigheid van de Surinaamse geschiedenis zichtbaar maakt en uitnodigt tot verdere verdieping en dialoog. Omdat nieuwe wetenschappelijke inzichten, maatschappelijke ontwikkelingen en historisch onderzoek voortdurend nieuwe kennis opleveren, is de canon geen statisch eindproduct, maar een dynamisch instrument dat periodiek kan worden herijkt en aangevuld.

Daarmee kan de Nationale Canon van Suriname (NCS) uitgroeien tot een waardevol instrument voor onderwijs, historisch bewustzijn, erfgoed, publieksgeschiedenis, nationale identiteitsvorming en verantwoord erfgoed- en cultuurtoerisme.

Aanpak

In 2027 staat het initiatief volledig in het teken van verkenning, consultatie en draagvlakvorming. Het NIHDT organiseert gesprekken en expertbijeenkomsten met betrokken organisaties om de uitgangspunten, doelstellingen, werkwijze en maatschappelijke betekenis van een Nationale Canon van Suriname gezamenlijk te verkennen. Tevens wordt gewerkt aan de instelling van een onafhankelijke en breed samengestelde commissie die het verdere ontwikkelproces zal begeleiden.

Beoogd resultaat

Aan het einde van 2027 is breed draagvlak gecreëerd voor de ontwikkeling van een Nationale Canon van Suriname. De uitgangspunten en werkwijze zijn vastgesteld, een onafhankelijke canoncommissie is samengesteld en afspraken zijn gemaakt over de vervolgfase. Daarmee ligt een solide basis voor de verdere ontwikkeling van de canon.

7.4.4 Jaarlijkse NIHDT-lezing Historisch Bewustzijn

Doel

Het NIHDT organiseert vanaf 2027 jaarlijks de NIHDT-lezing Historisch Bewustzijn als officiële opening en inhoudelijke inleiding van het nieuwe programmajaar. De lezing markeert het begin van de jaarlijkse activiteiten en introduceert het centrale thema dat in dat jaar richting geeft aan lezingen, onderzoek, publieksprogramma's, educatie en maatschappelijke dialoog. Elk jaar wordt één overkoepelend thema gekozen dat aansluit bij actuele ontwikkelingen en de strategische koers van het NIHDT. Een vooraanstaande spreker wordt uitgenodigd om dit thema vanuit historisch, wetenschappelijk en maatschappelijk perspectief te verdiepen.

Waarom?

Historisch bewustzijn ontwikkelt zich niet uitsluitend door onderzoek en onderwijs, maar ook door het publieke gesprek over de betekenis van het verleden voor de uitdagingen van vandaag en morgen. Een jaarlijkse openingslezing biedt een herkenbaar moment om nieuwe inzichten te delen, maatschappelijke vraagstukken te agenderen en de inhoudelijke koers van het komende jaar zichtbaar te maken.

De NIHDT-lezing Historisch Bewustzijn wil uitgroeien tot een nationaal ijkpunt voor reflectie en inspiratie. Door ieder jaar één centraal thema te kiezen, ontstaat samenhang tussen de verschillende activiteiten van het instituut. De openingslezing fungeert daarmee niet alleen als zelfstandig evenement, maar ook als inhoudelijk vertrekpunt voor het gehele jaarprogramma.

Mogelijke jaarthema's zijn bijvoorbeeld:

- erfgoed en nationale identiteit;
- geschiedenis en democratische ontwikkeling;
- reparatory justice en maatschappelijke herstelkracht;
- jongeren en historisch bewustzijn;
- migratie en de vorming van Suriname;
- kennis, archieven en cultureel eigenaarschap.

Aanpak

De NIHDT-lezing Historisch Bewustzijn opent jaarlijks het programmajaar en staat telkens in het teken van een centraal jaarthema dat richting geeft aan de activiteiten van het instituut.

Een vooraanstaande Surinaamse of internationale spreker belicht dit thema vanuit historisch, maatschappelijk en internationaal perspectief. Aansluitend volgt een publieke discussie met vertegenwoordigers uit wetenschap, onderwijs, erfgoed, overheid, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en diaspora.

De lezing wordt audiovisueel vastgelegd, opgenomen in de NIHDT Lecture Series en digitaal beschikbaar gesteld via het kennisplatform. Zo groeit de NIHDT-lezing uit tot een herkenbare jaarlijkse traditie die historische kennis, maatschappelijke reflectie en toekomstgericht denken verbindt.

Beoogd resultaat

De NIHDT-lezing ontwikkelt zich tot een jaarlijks terugkerende en herkenbare opening van het programmajaar. Zij brengt gezaghebbende sprekers, vernieuwende inzichten en een breed publiek samen en geeft inhoudelijke richting aan de activiteiten die in de rest van het jaar volgen.

De lezing wordt opgenomen, gepubliceerd in een eigen NIHDT Lecture Series en digitaal beschikbaar gesteld via het kennisplatform van het instituut. Op termijn groeit zij uit tot een nationaal en internationaal kwaliteitsmerk dat de intellectuele en maatschappelijke positie van het NIHDT versterkt.

7.4.5 Leerkrachtenatelier Historisch Bewustzijn

Workshop over hoe het slavernij- en koloniaal verleden op een evenwichtige, inspirerende en pedagogisch verantwoorde wijze in de klas kan worden behandeld.

Doel

Het NIHDT organiseert vanaf 2027 jaarlijks het Leerkrachtenatelier Historisch Bewustzijn (LHB) voor leerkrachten in het basisonderwijs. Doel is leerkrachten te ondersteunen bij het op een evenwichtige, inspirerende en pedagogisch verantwoorde wijze behandelen van het slavernij- en koloniale verleden in de klas. Daarbij worden historische kennis, didactische vaardigheden en educatieve materialen aangereikt die bijdragen aan historisch bewustzijn, burgerschapsvorming en identiteitsontwikkeling.

Waarom?

Uit gesprekken met leerkrachten en onderwijsprofessionals blijkt dat het behandelen van het slavernij- en koloniale verleden voor veel leerkrachten nog een uitdaging vormt. Die terughoudendheid hangt vaak samen met beperkte historische kennis, onzekerheid over de didactische aanpak en de zorg dat het onderwerp gevoelens van wrok, machteloosheid of een negatief zelfbeeld kan oproepen. Professionele ondersteuning is daarom belangrijk. Wanneer deze geschiedenis historisch verantwoord en pedagogisch doordacht wordt behandeld, helpt zij leerlingen niet alleen het verleden te begrijpen, maar ook respectvol met verschillen om te gaan en inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de Surinaamse samenleving.

Een belangrijk uitgangspunt van het Leerkrachtenatelier Historisch Bewustzijn is dat deze geschiedenis niet uitsluitend vanuit onderdrukking en onrecht wordt verteld. Ook de kracht van de voorouders staat centraal: veerkracht, verzet, marronage, zelforganisatie, gemeenschapsvorming en emancipatie. Zo ontstaat een evenwichtiger perspectief waarin leerlingen naast historisch onrecht ook waardering ontwikkelen voor de creativiteit, waardigheid en handelingskracht waarmee eerdere generaties hun cultuur, kennis en familiebanden hebben behouden en doorgegeven.

Aanpak

Het Leerkrachtenatelier Historisch Bewustzijn bestaat uit een interactieve studiedag waarin historische kennis, didactiek en praktische toepassing worden verbonden. Onder begeleiding van historici, onderwijskundigen, erfgoed specialisten en ervaren onderwijsprofessionals nemen deelnemers deel aan lezingen, workshops en praktijkgerichte werksessies.

Tijdens het atelier wordt aandacht besteed aan de historische context van het slavernij- en koloniale verleden, actuele wetenschappelijke inzichten en de wijze waarop deze thema's op een evenwichtige, inclusieve en pedagogisch verantwoorde manier in de klas kunnen worden behandeld. Daarbij is nadrukkelijk aandacht voor de kracht, het verzet, de culturele ontwikkeling en de bijdrage van de voorouders aan de opbouw van de Surinaamse samenleving.

Naast kennisoverdracht maken de deelnemers kennis met concrete lesvormen, historische bronnen, verhalen, beeldmateriaal en digitale leermiddelen die direct toepasbaar zijn in de onderwijspraktijk. Er is bovendien ruimte voor het uitwisselen van ervaringen, het bespreken van dilemma's en het gezamenlijk ontwikkelen van werkvormen die aansluiten bij de belevingswereld van leerlingen.

Alle deelnemers ontvangen een digitale handreiking met achtergrondinformatie, lesmateriaal en verwijzingen naar betrouwbare bronnen. Daarnaast stimuleert het NIHDT de vorming van een netwerk van leerkrachten dat ervaringen blijft uitwisselen en gezamenlijk bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van kennis van het verleden binnen het Surinaamse onderwijs.

Beoogd resultaat

Na afloop beschikken leerkrachten over meer historische kennis, didactische vaardigheden en praktisch toepasbaar lesmateriaal om het slavernij- en koloniale verleden op een evenwichtige en inspirerende manier in de klas te behandelen. Het atelier draagt bij aan een onderwijspraktijk waarin leerlingen niet alleen inzicht krijgen in historisch onrecht, maar ook in de veerkracht, culturele rijkdom en gezamenlijke ontwikkeling van de Surinaamse samenleving.

Daarnaast ontstaat een groeiend netwerk van leerkrachten dat ervaringen en materialen uitwisselt en gezamenlijk bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van historisch bewustzijn binnen het Surinaamse onderwijs.

7.4.6 De Grote Geschiedenisquiz van Suriname *Kennis, competitie en historisch bewustzijn*

Doel

Het NIHDT organiseert vanaf 2027 jaarlijks De Grote Geschiedenisquiz van Suriname voor middelbare scholen. Doel is om historisch bewustzijn onder jongeren te vergroten en geschiedenis op een aansprekende, educatieve en competitieve manier onder de aandacht te brengen. De quiz stimuleert leerlingen zich te verdiepen in de geschiedenis van Suriname en draagt bij aan burgerschapsvorming, nationale verbondenheid en belangstelling voor cultureel erfgoed.

Waarom?

Jongeren leren geschiedenis niet alleen uit boeken, maar ook door beleving, competitie en ontmoeting. De Grote Geschiedenisquiz van Suriname maakt historische kennis zichtbaar en aantrekkelijk voor een breed publiek en bouwt voort op de maatschappelijke impact van het voormalige radioprogramma *Weet-je-Weet-je*, dat generaties Surinamers wist te boeien.

Door geschiedenis te verbinden met een eigentijds televisieformat wil het NIHDT niet alleen leerlingen, maar ook ouders, leerkrachten en de samenleving actief betrekken bij de rijke geschiedenis van Suriname. Daarmee groeit historische kennis uit tot een gedeelde maatschappelijke ervaring.

Aanpak

Middelbare scholen uit heel Suriname vaardigen hun beste leerlingen af om deel te nemen aan een landelijke kenniscompetitie. In verschillende voorronden, halve finales en een nationale finale beantwoorden de deelnemers onder hoge tijdsdruk vragen over de geschiedenis van Suriname, erfgoed, cultuur en belangrijke historische gebeurtenissen en personen.

De quiz wordt opgenomen als professioneel televisieprogramma onder leiding van een presentator en een onafhankelijke deskundige jury. De uitzendingen worden wekelijks uitgezonden en waar mogelijk aangevuld met digitale en sociale media, zodat ook leerlingen, gezinnen en scholen thuis actief kunnen meedoen.

De winnende school wordt uitgeroepen tot Geschiedenisschool van het Jaar; daarnaast wordt een prijs toegekend aan de beste individuele deelnemer.

Beoogd resultaat

De Grote Geschiedenisquiz van Suriname groeit uit tot een jaarlijks terugkerend televisieprogramma dat geschiedenis op een toegankelijke en aantrekkelijke manier onder de aandacht brengt van een breed publiek. De quiz vergroot de belangstelling van jongeren voor de geschiedenis van Suriname, stimuleert scholen om historisch onderwijs extra aandacht te geven en versterkt de betrokkenheid van ouders en leerkrachten.

Daarnaast ontwikkelt de quiz zich tot een herkenbaar nationaal publieksprogramma en een van de vaste jaarlijkse activiteiten van het NIHDT, waarmee historisch bewustzijn, onderwijs en publieksgeschiedenis op een vernieuwende wijze met elkaar worden verbonden.

7.4.7 Anansi Vertelt Suriname

Verhalen die verleden, heden en toekomst verbinden

Doel

Het NIHDT ontwikkelt vanaf 2027 het jaarlijkse storytellingprogramma ‘Anansi Vertelt Suriname’. Doel is jongeren op een toegankelijke en inspirerende manier kennis te laten maken met de geschiedenis, het cultureel erfgoed en de vele verhalen die de ontwikkeling van Suriname hebben gevormd. Het programma stimuleert historisch bewustzijn, taalvaardigheid, creativiteit en de mondelinge overdracht van kennis tussen generaties.

Waarom?

Verhalen vormen al eeuwenlang een belangrijk middel om geschiedenis, waarden en levenservaring van generatie op generatie door te geven. De Anansi-verhalen nemen binnen de Afro-Surinaamse en bredere Caribische verteltraditie een bijzondere plaats in en laten zien hoe humor, wijsheid, veerkracht en creativiteit kunnen bijdragen aan het omgaan met maatschappelijke uitdagingen.

Anansi fungeert daarbij als symbool van de verteltraditie; het programma biedt ruimte aan de uiteenlopende verhalen en verteltradities van de Surinaamse gemeenschappen.

Met Anansi Vertelt Suriname verbindt het NIHDT deze rijke verteltraditie met de geschiedenis van Suriname. Door historische gebeurtenissen, personen, plaatsen en familie verhalen op een aansprekende wijze te vertellen, wordt geschiedenis toegankelijk voor jongeren en krijgt het immateriële erfgoed een eigentijdse betekenis.

Aanpak

Het NIHDT organiseert een jaarlijks storytellingprogramma waarin professionele vertellers, kunstenaars, historici, schrijvers, leerkrachten en jongeren samenwerken. Aan de hand van Anansi-verhalen, historische vertellingen en familiegeschiedenissen worden belangrijke thema's uit de Surinaamse geschiedenis op een creatieve en interactieve manier gepresenteerd.

Het programma vindt ieder jaar plaats in een ander district van Suriname en wordt daar ontwikkeld en uitgevoerd in samenwerking met lokale stakeholders, waaronder scholen, culturele organisaties, gemeenschapsvertegenwoordigers, erfgoeddragers en lokale overheden. Zo krijgt ieder district de ruimte om eigen verhalen, personen, tradities en historische ervaringen zichtbaar te maken.

Het programma bestaat uit voorstellingen, schoolbijeenkomsten, vertelavonden en digitale producties die via televisie, radio, sociale media en het kennisplatform van het NIHDT een breed publiek bereiken. Jongeren worden actief betrokken bij het verzamelen en presenteren van familie verhalen, lokale geschiedenis en culturele tradities.

Beoogd resultaat

Anansi Vertelt Suriname groeit uit tot een jaarlijks terugkerend nationaal storytellingprogramma waarin de mondelinge verteltraditie wordt verbonden met historisch bewustzijn en cultureel erfgoed. Het programma vergroot de belangstelling van jongeren voor de geschiedenis van Suriname, stimuleert de overdracht van familie- en gemeenschapsverhalen en draagt bij aan het behoud van immaterieel erfgoed. Daarnaast versterkt het programma de verbinding tussen onderwijs, cultuur, erfgoed en publieksgeschiedenis en ontwikkelt het zich tot een herkenbare publieksactiviteit van het NIHDT, waarin verhalen bijdragen aan historisch bewustzijn, culturele eigenwaarde en maatschappelijke verbondenheid.

7.4.8 Erfgoedexpositie 2027

Famiriman Tori – Elk voorwerp vertelt een verhaal

Doel

Het NIHDT organiseert in het kader van Heritage Month 2027 een nationale erfgoedexpositie waarin historische familievoorwerpen en de verhalen die daarmee verbonden zijn centraal staan. Doel is persoonlijk erfgoed zichtbaar te maken, familiegeschiedenissen vast te leggen en burgers actief te betrekken bij het bewaren en doorgeven van de geschiedenis van Suriname.

Waarom?

Geschiedenis leeft niet alleen voort in archieven, boeken en musea, maar ook in voorwerpen die generaties lang binnen families zijn bewaard. Een oude koto, een houten dienblad, een etendrager, een prapi, een matta, een kokolampu, een driltiki, een schoenleest of een ander gebruiksvoorwerp kan iets vertellen over het dagelijks leven, familiebanden, vakmanschap, geloof, veerkracht en maatschappelijke ontwikkeling. Juist deze persoonlijke verhalen geven de geschiedenis een menselijk gezicht en verbinden generaties met elkaar.

Aanpak

Voorafgaand aan de expositie doet het NIHDT een landelijke oproep aan burgers om een historisch familievoorwerp aan te melden dat dateert van vóór de onafhankelijkheid van Suriname en waaraan een bijzonder familieverhaal is verbonden. Het kan gaan om gebruiksvoorwerpen, kleding, gereedschappen, religieuze objecten, foto's, documenten, sieraden of andere betekenisvolle voorwerpen. Een onafhankelijke deskundigencommissie selecteert de inzendingen die gezamenlijk een veelzijdig beeld geven van de Surinaamse geschiedenis en culturele diversiteit. Tijdens de expositie vertellen de eigenaren of hun familieleden zelf het verhaal achter het voorwerp. Zo ontstaat niet alleen een tentoonstelling van historische objecten, maar ook een ontmoeting tussen generaties waarin persoonlijke herinneringen en familiegeschiedenissen met het publiek worden gedeeld.

De geselecteerde voorwerpen en verhalen worden, met toestemming van de eigenaren, professioneel gefotografeerd, beschreven en audiovisueel vastgelegd. Waar mogelijk wordt de expositie aangevuld met korte filmportretten, interviews en digitale presentaties.

De expositie vormt tevens een eerste verkenning voor de ontwikkeling van een meerjarig Surinaams Familieverhalenarchief, waarin familieverhalen uit verschillende districten kunnen worden verzameld, gedocumenteerd en – met toestemming van betrokkenen – duurzaam ontsloten.

Beoogd resultaat

De erfgoedexpositie maakt waardevolle familiegeschiedenissen zichtbaar en vergroot de waardering voor het Surinaamse erfgoed. De geselecteerde voorwerpen en verhalen worden professioneel gedocumenteerd en opgenomen in het Surinaams Familieverhalenarchief van het NIHDT.

Daarmee wordt de basis gelegd voor een groeiende nationale collectie die familiegeschiedenissen bewaart en toegankelijk maakt voor toekomstige generaties, onderwijs, onderzoek en publieksgeschiedenis.

7.4.9 Ketu Koti Symposium 2027

De kunst van duurzame samenwerking

Doel

Het NIHDT organiseert in het kader van Ketu Koti 2027 een nationaal symposium over duurzame samenwerking als voorwaarde voor maatschappelijke ontwikkeling en herstel. Het symposium brengt kennis, ervaringen en goede voorbeelden samen en wil de samenwerking versterken tussen overheid, wetenschap, onderwijs, erfgoedinstellingen, maatschappelijke organisaties, fondsen, het bedrijfsleven en de Surinaamse diaspora.

Waarom?

Het debat over het slavernijverleden heeft de afgelopen jaren, nationaal en internationaal, een belangrijke ontwikkeling doorgemaakt. Naast historische erkenning, excuses en herstel groeit het besef dat deze pas blijvende betekenis krijgen wanneer zij leiden tot sterke instituties, duurzame samenwerking en een samenleving die haar geschiedenis gezamenlijk onderzoekt, bewaart en doorgeeft.

Juist op dat punt ligt voor Suriname een belangrijke uitdaging. Veel waardevolle initiatieven ontstaan vanuit betrokkenheid en idealisme, maar organisaties werken nog te vaak naast elkaar, beschikken over beperkte middelen en bundelen kennis, ervaring en netwerken onvoldoende. Daardoor blijven gezamenlijke ambities en de maatschappelijke betekenis van kennis, erfgoed en herstel achter.

Als nationaal kennis- én samenwerkingsinstituut wil het NIHDT daarom bijdragen aan een cultuur waarin samenwerking bewust wordt ontwikkeld, georganiseerd en versterkt.

Aanpak

Het symposium bestaat uit een keynotelezing en panelgesprek over de voorwaarden voor duurzame samenwerking in Suriname. Vertegenwoordigers uit wetenschap, overheid, maatschappelijke organisaties, fondsen, bedrijfsleven en diaspora bespreken daarbij lessen uit nationale en internationale samenwerkingspraktijken.

In aansluitende dialoogsessies staan vertrouwen, leiderschap, governance, financiering en gedeeld eigenaarschap centraal. De opbrengsten worden vertaald naar concrete aanbevelingen en vastgelegd in de Ketu Koti Verklaring over Duurzame Samenwerking.

De belangrijkste inzichten, aanbevelingen en de verklaring worden gebundeld in een digitale NIHDT-publicatie en breed beschikbaar gesteld.

Beoogd resultaat

Het symposium resulteert in een position paper met concrete aanbevelingen voor overheid, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en andere partners. Daarnaast wordt toegewerkt naar een Ketu Koti Verklaring over Duurzame Samenwerking, met gezamenlijke uitgangspunten voor vertrouwen, kennisdeling, institutionele samenwerking en gedeeld eigenaarschap. Beide documenten vormen een concreet kader voor vervolgspraken en verdere samenwerking na 2027.

7.4.10 Nationale Reflectiebijeenkomst 1 juli *De waardigheid van herdenken*

Doel

Doel is bij te dragen aan een nationale herdenking die recht doet aan de historische betekenis van 1 juli, de waardigheid van de voorouders eert en ruimte biedt voor bezinning, historisch bewustzijn en maatschappelijke verbondenheid.

Waarom?

De herdenking van de afschaffing van de slavernij is een belangrijk nationaal moment van herinnering, erkenning en bezinning. Zij biedt ruimte om stil te staan bij het leed van het slavernijverleden, de veerkracht van de voorouders en de betekenis van vrijheid voor de Surinaamse samenleving.

In de praktijk verschuift de publieke aandacht op 1 juli echter regelmatig naar festiviteiten en commerciële activiteiten. Hoewel viering een legitieme plaats heeft, vraagt een nationale herdenking ook om historische verdieping, waardigheid en maatschappelijke reflectie. Een evenwichtige balans tussen herdenken en vieren draagt bij aan een sterker historisch bewustzijn en een bredere maatschappelijke betrokkenheid.

Vanuit zijn rol als nationaal kennisinstituut wil het NIHDT daarom het gesprek faciliteren over de verdere ontwikkeling van de nationale herdenking, met respect voor de verantwoordelijkheid van de organiserende organisaties en in samenwerking met alle betrokken partners.

Aanpak

Jaarlijks organiseert het NIHDT in juni een nationale reflectiebijeenkomst met vertegenwoordigers van de organisaties die betrokken zijn bij de 1 juli-herdenking, aangevuld met historici, erfgoed-specialisten, cultuurdragers, beleidsmakers, religieuze leiders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Tijdens de bijeenkomst wordt gereflecteerd op de maatschappelijke betekenis van de nationale herdenking, de verhouding tussen herdenken en vieren, de rol van rituelen, educatie, erfgoed en de wijze waarop de betrokkenheid van de samenleving verder kan worden versterkt.

De belangrijkste inzichten en aanbevelingen worden vastgelegd in een jaarlijkse reflectienotitie van het NIHDT en beschikbaar gesteld aan de organiserende organisaties en andere betrokken partijen, zodat zij kunnen bijdragen aan de verdere versterking van de inhoud, waardigheid en maatschappelijke betekenis van de nationale herdenking.

Beoogd resultaat

De nationale reflectiebijeenkomst draagt bij aan een breder maatschappelijk gesprek over de betekenis en vormgeving van de 1 juli-herdenking. De bijeenkomst stimuleert samenwerking tussen betrokken organisaties, versterkt het historisch bewustzijn en levert concrete aanbevelingen op voor een herdenking die recht doet aan de geschiedenis, de waardigheid van de voorouders en de betekenis van vrijheid voor huidige en toekomstige generaties.

7.4.11 Lezing en debat

Grondenrechten in Suriname vanuit het perspectief van reparatory justice

Doel

Het NIHDT organiseert een openbare lezing met aansluitend debat over de historische achtergrond en actuele betekenis van grondenrechten in Suriname. Doel is het gesprek te verbreden van een voornamelijk juridisch, politiek en economisch vraagstuk naar een benadering waarin ook geschiedenis, identiteit, cultureel erfgoed, gemeenschapsvorming en maatschappelijke herstelkracht centraal staan.

Waarom?

Grond is voor veel gemeenschappen meer dan juridisch of economisch bezit. Zij is nauw verbonden met geschiedenis, identiteit, cultuur, bestaanszekerheid en de overdracht van kennis tussen generaties. De grondenrechten van inheemse en tribale gemeenschappen en de boedelgronden van voormalige plantagegemeenschappen behoren daarom tot fundamentele vraagstukken in Suriname.

In het publieke debat ligt de nadruk vaak op juridische en economische aspecten, terwijl de historische betekenis van grond binnen processen van erkenning en herstel minder aandacht krijgt. Vanuit het perspectief van reparatory justice wil het NIHDT daarom ruimte bieden voor een bredere benadering waarin ook historische rechten, cultureel erfgoed, gemeenschapsstructuren en duurzame ontwikkeling centraal staan.

Aanpak

De bijeenkomst bestaat uit een lezing door een deskundige op het gebied van grondenrechten, rechtsgeschiedenis of reparatory justice, die het vraagstuk in historische, juridische en maatschappelijke context plaatst.

Aansluitend volgt een publiek debat met vertegenwoordigers van inheemse en tribale gemeenschappen, voormalige plantagegemeenschappen, juristen, historici, beleidsmakers en maatschappelijke organisaties. De belangrijkste inzichten en aanbevelingen worden vastgelegd in een NIHDT-reflectienotitie en beschikbaar gesteld aan beleidsmakers, kennisinstellingen en andere belangstellenden.

Beoogd resultaat

De bijeenkomst vergroot het inzicht in de historische dimensie van grondenrechten en hun betekenis voor identiteit, erfgoed, gemeenschapsvorming en duurzame ontwikkeling. Zij brengt verschillende perspectieven bijeen en stimuleert een zorgvuldig en respectvol maatschappelijk gesprek. De belangrijkste inzichten en aanbevelingen worden vastgelegd in een NIHDT-reflectienotitie. Daarmee draagt het NIHDT bij aan een bredere benadering van grondenrechten, waarin naast juridische en economische aspecten ook ruimte is voor historische dimensies, cultureel erfgoed en maatschappelijke herstelkracht.

7.4.12 Keynotelezing

Van herdenken naar kennisontwikkeling

De hernieuwde rol van het NiNsee en de betekenis van Suriname voor een gezamenlijke kennisinfrastructuur

Doel

Het NIHDT organiseert een openbare lezing door Bianca Groen-Gallant, directeur van het NiNsee, over de ontwikkeling van het NiNsee van herdenkingsinstituut naar nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut. De lezing biedt inzicht in de wijze waarop kennisontwikkeling, onderzoek, educatie, erfgoed en maatschappelijke samenwerking elkaar kunnen versterken en welke rol Suriname daarin kan vervullen.

Waarom?

Het NiNsee heeft de afgelopen decennia een belangrijke bijdrage geleverd aan de maatschappelijke erkenning van het Nederlandse slavernijverleden. Met de officiële excuses en de bredere erkenning van het historische onrecht verschuift de aandacht steeds meer van herdenken en erkennen naar kennisontwikkeling, onderzoek, educatie, erfgoed en duurzame samenwerking.

Ook voor Suriname biedt deze ontwikkeling nieuwe kansen. Het land beschikt over unieke historische bronnen, erfgoed, gemeenschapskennis en wetenschappelijke expertise. Een intensievere samenwerking tussen het NiNsee en het NIHDT kan deze kennis versterken en verbinden met nationale en internationale onderzoeks- en kennisnetwerken.

Aanpak

De bijeenkomst bestaat uit een keynotelezing door Bianca Groen-Gallant, waarin zij de ontwikkeling van het NiNsee schetst en ingaat op de groeiende betekenis van kennisontwikkeling binnen het herstelproces. Daarbij wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van onderzoeksprogramma's, educatie, erfgoed, publieksgeschiedenis en nationale en internationale samenwerking. Na de lezing volgt een publieke discussie waarin vertegenwoordigers uit wetenschap, overheid, erfgoed, onderwijs en maatschappelijke organisaties met de spreker in gesprek gaan over de betekenis van deze ontwikkelingen voor Suriname. Centraal staat de vraag hoe Suriname, vanuit zijn eigen geschiedenis, kennis en expertise, kan bijdragen aan de verdere ontwikkeling van internationale kennisnetwerken en welke rol het NIHDT daarbij kan vervullen als nationaal kennis- en samenwerkingsinstituut.

Beoogd resultaat

De lezing draagt bij aan een beter begrip van de veranderende rol van kennisinstituten binnen het proces van historisch herstel en laat zien hoe onderzoek, educatie, erfgoed en maatschappelijke samenwerking elkaar kunnen versterken.

Daarnaast verdiept de bijeenkomst de samenwerking tussen het NiNsee, het NIHDT en andere kennispartners en draagt zij bij aan de verdere ontwikkeling van een gezamenlijke kennisinfrastructuur waarin Suriname een volwaardige en actieve rol vervult. De lezing ondersteunt daarmee de ambitie van het NIHDT om Suriname sterker te positioneren als nationaal én internationaal centrum voor historische kennis, kennisontwikkeling en samenwerking.

7.4.13 Erfgoedlezing met professor Wayne Modest *Erfgoed als morele infrastructuur: over waardigheid, herinnering en toekomstgericht handelen*

Doel

Op 2 augustus 2026 organiseerde het NIHDT in het kader van Heritage Month een openbare erfgoedlezing door professor Wayne Modest. De lezing markeerde de inhoudelijke opening van het eerste werkjaar van het NIHDT en bood ruimte voor internationale kennisuitwisseling over de betekenis van erfgoed voor historisch bewustzijn, maatschappelijke ontwikkeling en toekomst-gericht handelen.

Waarom?

Erfgoed omvat meer dan monumenten en collecties. Het omvat ook verhalen, herinneringen, waarden en tradities die bijdragen aan historisch bewustzijn, culturele eigenwaarde en maatschappelijke ontwikkeling. De lezing verkent hoe erfgoed kan functioneren als morele infrastructuur voor de toekomst van Suriname.

Aanpak

De bijeenkomst bestond uit een keynotelezing door professor Wayne Modest over erfgoed als morele infrastructuur en de betekenis daarvan voor identiteitsvorming, maatschappelijke reflectie en toekomstgericht handelen. Vanuit internationale ervaringen en actuele inzichten liet hij zien hoe erfgoed kan bijdragen aan dialoog en cultureel zelfbewustzijn.

Aansluitend volgde een publieke discussie over de betekenis hiervan voor Suriname. De bijeenkomst werd waar mogelijk audiovisueel vastgelegd, met het oog op verdere digitale ontsluiting via de kenniskanalen van het NIHDT voor onderwijs, onderzoek en een breder publiek.

Resultaat en vervolg

De erfgoedlezing resulteerde in een inhoudelijk vastgelegde keynote met publieke discussie. De bijeenkomst biedt daarmee een basis voor verdere digitale ontsluiting ten behoeve van onderwijs, onderzoek en publieksactiviteiten. Daarmee krijgt de lezing een blijvende functie als kennisproduct én als vertrekpunt voor vervolgactiviteiten rond erfgoed, herstel, dekolonisatie en toekomstgerichte kennisontwikkeling.

7.4.14 Papa Koenders: Taal, Cultuur en Erfgoed

Doel

In het kader van Heritage Month 2026 organiseert het NIHDT een openbare lezing door drs. Jules Rijssen, mede-auteur van het boek Papa Koenders. Doel van de bijeenkomst is om de betekenis van Papa Koenders voor het Sranantongo, de Afrikaans-Surinaamse cultuur en de ontwikkeling van cultureel en nationaal bewustzijn onder de aandacht te brengen. De lezing laat zien hoe taal en cultuur kunnen bijdragen aan culturele eigenwaarde, maatschappelijke verbondenheid en nationale identiteitsvorming.

Waarom?

Taal is meer dan een communicatiemiddel. Zij draagt geschiedenis, kennis en culturele herinneringen over en vormt daarmee een belangrijk onderdeel van het immateriële erfgoed.

Papa Koenders behoorde tot de belangrijkste pleitbezorgers van het Sranantongo en de Afrikaans-Surinaamse cultuur. In een periode waarin koloniale opvattingen het gebruik van de eigen taal en cultuur ontmoedigden, zette hij zich in voor erkenning en waardering daarvan.

Zijn inzet droeg bij aan culturele herwaardering, emancipatie en gemeenschapskracht en maakt zichtbaar hoe taal kan bijdragen aan identiteit en natievorming.

Aanpak

De bijeenkomst bestaat uit een lezing door drs. Jules Rijssen over het leven en werk van Papa Koenders en zijn betekenis voor het Sranantongo, de Afrikaans-Surinaamse cultuur en nationale bewustwording. Aansluitend volgt een publieke discussie met Surinaamse deskundigen over de actuele betekenis van taal, cultureel erfgoed en historische zelfherkenning.

De bijeenkomst wordt waar mogelijk audiovisueel vastgelegd en digitaal ontsloten via de kenniskanalen van het NIHDT voor onderwijs, onderzoek en een breder publiek.

Beoogd resultaat

De lezing vergroot de kennis over het leven en werk van Papa Koenders en maakt zijn betekenis voor het Sranantongo en de Afrikaans-Surinaamse cultuur beter zichtbaar. De belangrijkste inzichten uit de lezing en publieke discussie worden audiovisueel vastgelegd en digitaal beschikbaar gesteld voor onderwijs, onderzoek en publieksactiviteiten. Daarmee ontstaat een blijvend kennisproduct over taal, cultuur en immaterieel erfgoed als dragers van historisch bewustzijn en nationale identiteitsvorming.

8. Jaaragenda 2027

Maand	Activiteit	Programmaliijn
Januari - februari	NIHDT-lezing	Publieksactiviteit
Januari - februari	Netwerkontwikkeling	Organisatieontwikkeling
Februari - april	Start verkenning Nationale Kennisagenda	Onderzoek en kennisontwikkeling
Maart - mei	Vorbereiding Monitor Historisch Bewustzijn	Onderzoek en kennisontwikkeling
Juni	De waardigheid van herdenken	Dialoog en samenleving
Juli	Keti Koti Symposium	Dialoog en samenleving
Augustus	Famiriman Tori	Erfgoed/publieksactiviteit
Augustus	Lezing: Grondenrechten	Publieksactiviteit/Dialoog
Augustus-november	Anansi Vertelt Suriname	Publieksactiviteit/Dialoog
Augustus	Grote Geschiedenisquiz	Publieksactiviteit Onderwijs
September	Leerkrachtenatelier	Onderwijs
Oktober	Verkenning Nationale Canon	Onderzoek en Erfgoed
Oktober	Internationale kennis- en partnerbijeenkomst	Intern. samenwerking
November	Evaluatie Uitvoeringsagenda '27	Planning & Control
December	Vaststelling Uitvoeringsagenda 2028	Planning & Control

9. Slotbeschouwing

Het NIHDT bevindt zich aan het begin van een lange ontwikkeling. De activiteiten uit deze uitvoeringsagenda zijn geen verzameling losse projecten, maar de eerste bouwstenen van een nationale kennisinfrastructuur die generaties lang van betekenis kan zijn voor Suriname.

Historisch bewustzijn ontstaat niet vanzelf. Het vraagt om onderzoek, onderwijs, erfgoed, dialoog en samenleving. Maar bovenal vraagt het om duurzame instituties en om mensen en organisaties die bereid zijn gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor het bewaren, begrijpen, ontwikkelen en doorgeven van historische kennis.

Het verleden kunnen wij niet veranderen. Wel kunnen wij samen bepalen hoe wij het begrijpen, doorgeven en laten bijdragen aan de toekomst van Suriname. Het NIHDT nodigt daarom overheid, wetenschap, onderwijs, erfgoedinstellingen, maatschappelijke organisaties, gemeenschappen, het bedrijfsleven en de Surinaamse diaspora uit om gezamenlijk te bouwen aan een historisch bewuste, verbonden en toekomstgerichte samenleving.

Met deze uitvoeringsagenda zet het NIHDT de eerste concrete stap in die ontwikkeling. Het is een investering in een samenleving die haar verleden kent, haar culturele rijkdom waardeert en met vertrouwen bouwt aan de toekomst. Daarmee vormt deze agenda niet het einde van een plan, maar het begin van een gezamenlijke maatschappelijke beweging.

**Nationaal Instituut voor Historisch Bewustzijn,
Dialogoog en Toekomstkracht**